

Fig. 1. Fæmø. Ydre, set fra nordost.

Aa. RI. 1951

FÆMØ KIRKE

FUGLSE HERRED

Kirken, der er viet til *S. Nicolaus* (sml. kalkmaleri, s. 888), var oprindelig anneks til Fejø¹, men øens beboere opnåede 1527 kongelig bevilling på at have deres egen sognepræst², en tilladelse, der blev gentaget 1537³. Kronen, der således allerede før reformationen sad inde med kaldsretten¹, beholdt denne, indtil kirken ved auktionen over det falsterske ryttergods 1767 blev tilskødet en del af øens beboere og nogle borgere i Sakskøbing⁴. Siden tilhørte den øens lodsejere og overgik til selveje 1. juli 1918.

Kirken ligger omgivet af frugtplantager langt fra al bebyggelse nær øens sydvestre kyst. Den udvidede kirkegård har på alle sider en mur af kløvet kamp støbt i beton. Mod øst er der en køre- og ganglåde, mod nord en lille låge. Muren blev 1879 bekostet af kirkeværgen Rasmus Hansen (Løje) og købmand Hans Hansen Frimand, hvis initialer sammen med årstallet står ved hovedindgangen.

Kirken består af kor og skib fra o. 1500, et lidt yngre våbenhus og et tårn. Ved gravning blev i 1940 fundet et fundament til en bygning, der på begge ledder har været ca. 3 m større end den nuværende kirkes mål (fig. 2). Funda-

mentet består af en ca. 2 m bred kampestenssyld af større og mindre sten, men der er intet, der tyder på, at man nogensinde har opført en bygning på det, og det sandsynligste er, at Fæmøboerne har villet bygge en større kirke, end de kunne magte, hvorefter man ved den endelige opførelse kun har kunnet anvende den søndre fundamentside.

Kor og skib er i alt væsentligt bygget af kløvede kampesten; kun ved muråbningerne og i murens øvre del er anvendt munkesten i munkeforbandt i større omfang. I den gamle vestgavl ses muren at være formet som kassemur. I klinten neden for kirken er fundet en teglovn, og heri er stenene muligvis brændt. De er af meget dårlig kvalitet, og vestgavlen, som dog formentlig kun har stået frit i få år, er meget stærkt forvitret. Den uregelmæssige kampestenssyld er noget fremspringende, men egentlig sokkel findes ikke. Korgavlen blev i næsten hele sin højde ommuret 1723. Korets nordre langside er helt af kampesten og har intet vindue; sydsiden har en fladbuget, tilmuret præstedør og et moderne vindue, der antagelig sidder på et gammelt vindues plads. Koret har nu udkraget gesims, der blev sat op 1880 som erstatning for en tjæret sugfjæl (syn).

Skibets østgavl er glat med nyere top- og fodtinder og aftrappet kam. Sydsidens vestligste vindue er fladbuget og har dobbeltfals både ind- og udvendigt; men uregelmæssigheder i det omgivende murværk taler dog imod, at det skulle være oprindeligt, og den gamle vinduesform kendes derfor ikke. Skibets smalle syddør er bevaret i brug; den har udvendig stærkt spidsbuede false, som nu er forhuggede, da den bevarede, jernbeslåede dørfløj blev flyttet fra inder- sidens fladbuede spejl. Norddøren er tilmuret og falsene ødelagt, dog ses dens ydre spidsbue at være meget fladere end syddørens. Skibets gesimser dannes af tre udkragninger, som sikkert er oprindelige. Vestgavlen har haft fem højblændinger adskilt ved halvanden stens piller; de to laveste har bevaret deres fladbuer. Under den midterste, hvis bund ligger højere end de øvriges, sidder en i begge sider dobbeltfalset, fladbuget glug, hvis lysningsbredde er 30 cm. Over den har i blændingsbunden siddet en tilsvarende glug, der nu er udvidet til loftindgang.

Det indre. Skibets overmure har rester af hvidtekalk, og triumfmuren har et mørtellag, som synes at være ældre end hvælvene. Korbuen blev ommuret 1878 (syn), men selve åbningen er formodentlig den oprindelige.

Ændringer og tilføjelser. Meget kort tid efter kirkens opførelse blev hvælvene indbygget. Korets krydshvælv hviler i sydosthjørnet på en lavtsiddende, rå kampesten, i de andre hjørner på piller, hvoraf kun den nordøstre er falset. Af de halvtens, næsten runde vægbuer er den østre dækket ved væggenes ommuring; hvælvet har rund slutsten, men ingen overribber. Skibets to hvælv har spidsere buer, der hviler på falsede piller med skråt vederlagsbånd und-

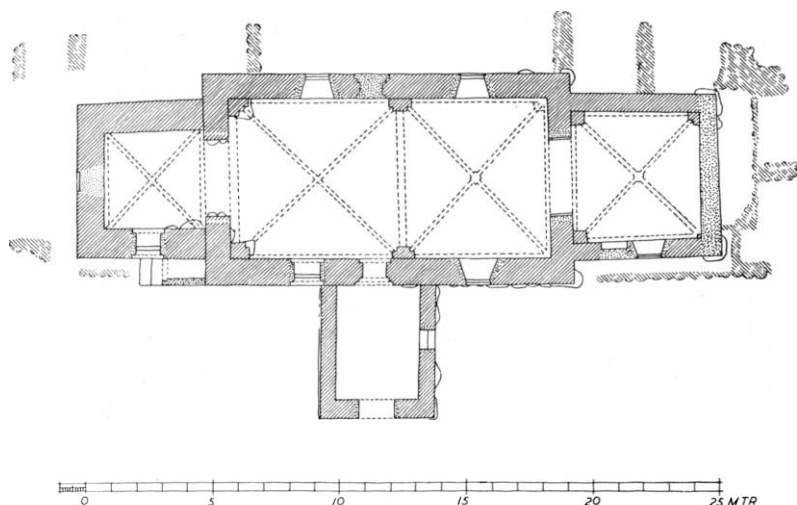

Fig. 2. Fæmø. Plan. 1:300. Målt af Charles Christensen 1950.

tagen mod øst, hvor der har stået murede sidealterborde. Hvælvene har helstens overribber med enkelte trinsten; det østre har rudeformet topsten.

Tårnet er tilbygget på reformationstiden. Det er opført af munkesten i munkeskifte på kampestenssyld. Tårnrummet har en stor, rund bue mod skibet og mod syd et fladbuget, falset vindue, der svarer til skibets sydvestre og ses at være senere indhugget i murværket. Tårnets krydshvælv er samtidigt med murene; det har vægbuer mod øst og vest, men ikke til de andre sider, samt halvtstens ribber og overribber. Trappehuset var 1862 af bindingsværk (syn); det nuværende blev opført 1896 af moderne sten. En trætrappe fører op til en nyere brudt overdør, som antagelig er en udvidelse af en ældre. Mellemstokværket har til de tre sider glugger, der udvendig er retkantede og indvendig har trappestik; kun den nordre er nu åben. Klokestokværkets vægge er bygget af meget forskelligartede munkesten. Til de tre sider sidder fladbuede tvilling-glamhuller i fladrundbuede spejl, men det vestre er til-muret. Tårngesimsen er muret 1866 (syn) samtidig med, at pyramidespiret blev ombygget. Vindfløjen har Frederik 4.s monogram og årstallet 1723.

Våbenhuset er antagelig jævnaaldrende med tårnet og bygget af munkesten på kamp, men har ikke bevaret oprindelige enkeltheder. Soklen skulle 1894 erstattes med hugget granit (syn). Dørens spidsbue er forhugget, og gavltrekanter med sine kamtakker er ommuret i krydsskifte. Gesimsen, der består af et rundet led mellem retkanter, tyder på, at ombygningen er sket i 1700'rne, måske samtidig med ommuringen af korets østmur. Våbenhuset har oprindelig haft så lavt tag, at ryggen lå under skibets gesims. 1746 blev blyrenden mellem kirke og våbenhus solgt (rgsk.).

Fig. 3. Fæmø. †Kalkmaleri i koret. Efter akvarel af J. Kornerup 1887 (s. 886).

Korets østrnur er ommuret i næsten hele sin højde af ca. 7,5 cm tykke munkesten i krydsskifte. Den har fået gavlkonsoller med samme profil som våbenhusets gesims og brede tinder omkring en rig blændingsdekoration. Denne store ombygning er antagelig sket 1723, efter at kirken havde fået 500 lybske tagsten, 500 tækkesten og 4000 lybske mursten. Arbejdet blev udført af murer-mester Hans Trap⁵, som derefter for 10 rdl. påtog sig den årlige vedligeholdelse.

1896 ønskede man kirkens røde mure rensede for hvidtekalk, men da arbejdet med at udskifte forvitrede sten var færdigt i 1903, besluttede man at hvidte igen, og kirken står nu hvidtet og teglhængt og med fladbuede trævinduer fra 1800'ernes begyndelse. 1939 blev nogle svære ankerbjælker i kirken erstattet med skjulte jern. I kirken ligger gulv af gule fliser, i våbenhuset af røde munkesten.

KALKMALERIER

Korets hvælv og skibets østkappe, men vistnok ikke de øvrige kapper i skibet, er kort før reformationen blevet udsmykket med kalkmalerier, der blev afdækket i 1883 og restaureret i 1888 af J. Kornerup og 1936 af E. Lind.

I *korets* østkappe var en fremstilling af treenigheden; den var vistnok mindre godt bevaret og blev fjernet som uværdig. På en ejendommelig trone med røde og grønne forhæng mellem profilerede stolper sad Gudfader iført ærkebiskoppelig dragt og en stor, juvelbesat krone; foran sig holdt han den korsfæstede (fig. 3); ved hans fod var et vistnok ældre indvielseskors. For at ud-

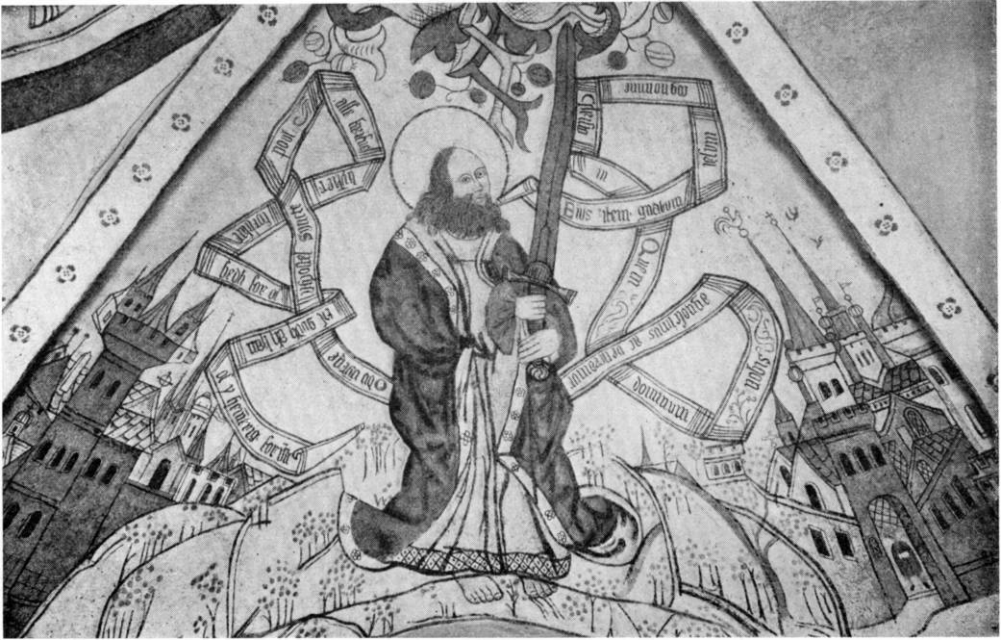
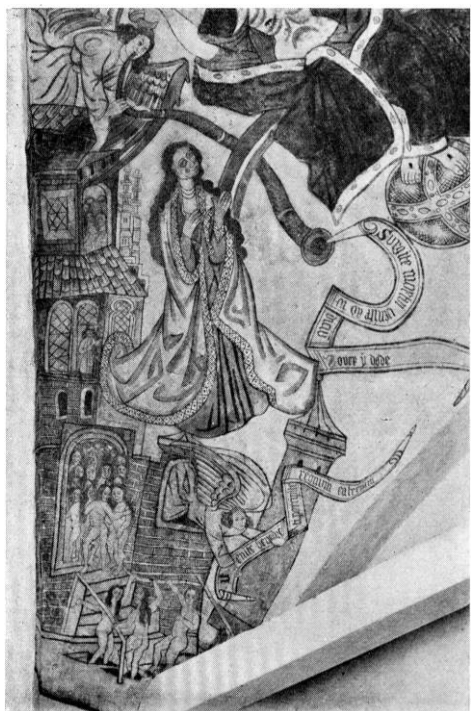

Fig. 4. Fæmø. Kalkmaleri på korhvælvet, apostlen Paulus (s. 887).

E. L. 1936

fylde tomheden blev i 1888 malet en stor blomst i kappetoppen. I nordre kappe ses en Paulus-skikkelse (fig. 4). Apostelfyrsten har bare fødder, men er iøvrigt prægtigt klædt og løfter et tohåndssværd i begge hænder. Han står på en bevokset høj foran en by med byport og mange tårne og spir; omkring ham slynger sig et knækket skriftbånd med røde initialer og sorte minuskier: »Eius item gnaturu iesum cognomine christo in quem dominum nobis agnoscimus ac veneramur« (»og ligeledes hans søn Jesus med tilnavnet Kristus, i hvem vi erkender og ærer vor Herre«) samt den danske indskrift: »O du vyr(di)ge ahpostel sancte poul alle krisne (!) ky(r)ker forklar(er) bedh for os til gudh ah (!) han os y hem(m)erig forvar«. Over apostlens hoved er der en stor fantasiblostm. I søndre kappe står S. Peder på en sky med en bog og en vældig nøgle i hænderne; på hans skriftbånd læses: »Co(n)fiteor primu(m) ore pio sincero corde atque pura mente deum patrem æ creator(em) omni potentem. . .« Fortsættelsen er forsvundet, men meningen er ganske klar (»jeg bekender mig først med from mund, oprigtigt hjerte og rent sind til Gud Fader den almægtige skaber. . .«), det er en noget fri omskrivning af den første trosartikel, der sædvanlig knyttes til S. Peder, og som har sin fortsættelse i skriftbåndet ved S. Paulus. Hos S. Peder står endvidere en delvis udslettet, dansk bøn til apostlen: »Et ... a oh Sancte peder appostlel ohe xu medh hann(em) ohe bed(e)r for os til konu..h«. Store pragtblomster med fugle fylder resten af

E. L. 1936

Fig. 5. Fæmø. Kalkmaleri på korhvelvet, himmelborgen (s. 888).

fra der udgår skriftbånd med: »Surgite mortui venite ad iudiciu(m) Sover ij døde« (»rejser Eder I døde, kommer til dommen«) og (med spejlskrift): »Semet dominus . . . draconi,« (?); desuden er bevaret tre bogstaver af en indskrift på ribben. I kappefligene er mod syd et helvedesgab opfyldt af fantastiske djævlene med svine- og ørnehoved, mod nord stiger de salige fra gravene op i himmeriges borg (fig. 5), hvorfra en engel udfarer med et skriftbånd: »Venite benedicti percipite regnum eaternam(!)« (»kommer hid I velsignede, tager del i det evige rige«).

Hovedfarverne er rødt og gråt, Marias kjortel er blå og hendes kappe hvid med grønne folder, og grønt er iøvrig sparsomt anvendt ved detaillier og på djævlene. Karnationen er slet ikke eller meget svagt markeret, mest fremtrædende er Marias røde kinder; ansigterne er omhyggeligt tegnet med brunrødt, og særlig øjnene er der gjort nøjagtigt rede for.

På korets østvæg er i aller nyeste tid af Stefan Viggo Petersen malet en stor, gul mandorla udenom det ung-gotiske krucifiks, der anvendes som alterudsmykning, og på siderne David og Esajas⁶.

kappen. I vestkappen sidder kirkens værnehelgen S. Nicolaus i fuldt bispekrud under en gotisk baldakin på en fantastisk, kirkelignende tronstol med spir og vinduer; i et skriftbånd læses: »Sanctus nicolaus ponttifex patronus ecclesie huius ora pro nobis« (»hellige Nicolaus, denne kirkes beskytter, bed for os«). Korhvelvets ribber er dekoreret med små, skabelonmalede blomster.

Skibets østligste kappe viser en stor dommedagsscene. I midten sidder Kristus på regnbuen med fødderne på verdenskuglen; en pelsbræmmede kappe er svøbt om hans nøgne skikkelse, der viser spydsår og naglegab, fra hans hoved udgår blomsterstængel og sværd. Ved hans fødder knæler den rigt klædte jomfru Maria og Johannes Døberen, som over sin dyrehuds kjortel bærer en folderig kappe. Bag Kristus blæser to dommedagsengle i mægtige basuner, hvor-

Fig. 6. Fæmø. Indre, set mod øst.

Aa. RI. 1951

INVENTAR

Alterbord af træ fra 1862, da alteret flyttedes en alen ud fra gavlvæggen (syn); 1939 flyttedes det igen tilbage til væggen.

†*Alterklæde* af rødt fløjl med bogstaver af guldkniplinger, nævnt 1722 (rgsk.).

Som *alterprydelse* tjener nu kirkens korbuekrucifiks (se s. 891), ophængt på østvæggen på baggrund af et moderne kalkmaleri.

Den tidligere *altertavle* fra 1836 er et middelmådigt maleri af Kristus i Gethsemane i en ret ubehjælpsomt udført ramme med to par søjler, som ikke bærer nogen gesims og er uden arkitektonisk forbindelse med topgavlen. En graveret messingplade under billedet oplyser, at tavlen er bekostet og givet af Else Jørgensdatter, enke efter gårdmand Ole Petersen Lock i Sønderby, og indviet ved jubelfesten 30. okt. 1836. Rammen er nu egetræsmalet med nadverordene og Frederik 7.s monogram på postamentet. I tårnrummet.

†*Altertavle*. 1707 nævnes »en afkast Altertavle, hvorpaa staaer udhugget et Qvindebillede med en Due over Hovedet, svævendes imellem tvende Mandsbilleder«⁷, antagelig en gotisk Mariatavle; 1722 siges altertavlen at være af slet snedkerarbejde og ringe maling (rgsk.). Når J. H. Larsen 1833 under beskrivelsen af Askø nævner en ellers ukendt altertavle med Maria og barnet

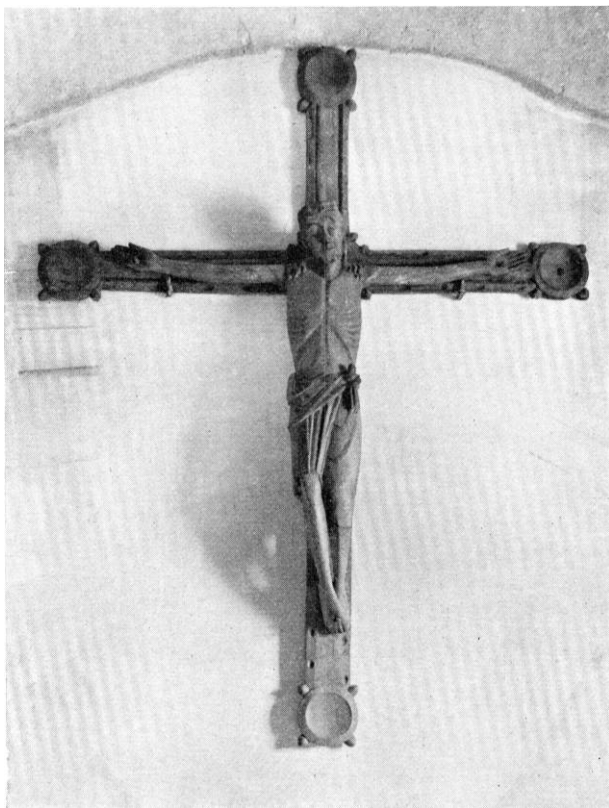

Fig. 7. Fæmø. Korbuekrucifiks (s. 890). E. Skov 1950

omgivet af forskellige billeder og emblemer⁸, kan det muligvis bero på en forveksling med Fæmø.

Altersølv. *Kalk* fra 1662, 20 cm høj. Sekskantet fod med tunget fodplade og platte over vulst, flad knop med seks rudebosser, hvori er graveret versalernerne Ieshus, og mellemfaldende flade bukler på over- og undersiden. På bægeret, der har udsvejfet rand, er graveret en lang versalindskrift: »Anno 1659 blef denne kalck oc disk plyndret af de svenske fra Femøe kirke, men sognepresten h. Lauritz Hansen Capel gjorde sin flid oc opsøgte den i Naxskov, hvor den var sold af de svenske, dog i støker hucken, oc blef saa igien paa ny omgiort af kierkewergerne Daniel lensen oc Hans Simensen kierken til gavfn oc brug, som skede anno 1662«. På fodpladen to ens stempler: en fordybet lilje. *Disk* fra midten af 1800'rne med mestermærke for Johan Peter Lund, Sakskøbing (Bøje 2581). Af den med kalken samtidige disk er to cirkelskiver med graveret kors og Kristuslam overført til den nye rand. En *†vinflaske* af tin og et Delfter *†stenkrus* nævnes 1722 (rgsk.).

Sygekalk fra 1862 (kaldbog), med Københavns bystempel og mestermærke

for Andreas Martin Westrup (Bøje s. 131). Samtidig disk uden stempler. †*Berettelsestøj* ønskedes 1817 omstøbt (syn).

Alterstager, skænket 1700, 37,5 cm høje; tragtformet, rundstavprofileret fodskål på tre flade fodkugler, skaft med to kugleled og lysekskål omtrent som foden. Lysetorn af messing. På begges midtled er fastgjort et symmetrisk skjold med graveret skriveskrift: »Her Hans Caspar Dreier [sognepræst 1694—1719] ABJS PNS a(nn)o 1700« og »Jørgen Madtzen, Maren Peders Datter anno 1700«.

†*Messehageler*. 1) Af rødt fløjel med kors og kanter af gamle guldkniplinger, nævnt 1722 (rgsk.). 2) 1765, af fløjel med kors af brede sølvtresser (rgsk.).

Døbefont, gotisk, af kalksten; et gotlandsk eksportarbejde af den spidsbuede bægerbladstype, svarende til døbefonten i Fejø kirke (s. 876). Tvm. 85 cm. Gråmalet. (Mackeprang: Døbefonte, s. 412).

Dåbsfad af messing, vist fra 1859 (syn). †*Dåbsfad* af tin, nævnt 1722 (rgsk.).

Dåbskande af tin, anskaffet o. 1862 (kaldsbog).

Korbuekrucifiks (fig. 7) ung-gotisk, fra o. 1300. Den 135 cm høje figur har båret krone, hvis takker er forsvundne; øjnene er åbne, håret falder i lokker bag de store ører ned på skuldrene, og skægget er svagt markeret under hagen. Armene er vandret strakte og hænderne åbne (venstre hånd fornyet); den slanke krop er let fremadsvajet, og ribbenene er angivet ved furer, fødderne er fæstnet med een nagle. Det brede lændeklæde er knyttet i venstre side og falder i stive folder fra en snoet vulst. Korstræet er profileret med et rundet led mellem to skråkanter, hvori der er skåret ovale ædelstensfordybninger, det rundede midtled mangler dog på den nedre korsarm. Korset har cirkelrunde, konkave endeplader med hjørneknopper (fornyet på de lodrette korsarme) og glat midtskive med tilsvarende knopper i korshjørnerne. Krucifikset blev restaureret 1924⁹ og står nu i renset egetræ. Ved restaureringen konstateredes rester af tre farvelag. Inderst lå en tidlig kridtgrundsstaffering med guld og lyse farver, derover var senere lagt en tynd kridtgrund med lys legemsfarve, mørkbrunt hår og rødt lændeklæde, korset var grågrønt med

E. Skov 1950

Fig. 8. Fæmø. Detail af prædikestolen (s. 892).

røde kanter; den yngste bemaling bestod af et lag kalkfarve. Krucifikset anvendes siden 1939 som alterprydelse (sml. s. 889).

Prædikestol (fig. 8) i ung-renaissance fra o. 1580. Stolen har fem fag, hvert med to rektangulære fyldinger (de nedre lidt højere end de øvre). De lodrette, profilerede rammelister er gennemløbende; på de vandrette lister mellem fyldingerne skimtes en bortsnittet majuskelindskrift. Fyldingerne smykkes af lidt stift skårne akantusornamenter i lavt relief, tydeligvis en efterligning af alterbordspanelerne i Landet (s. 376) og Vejleby (s. 830)¹⁰, bestående dels af usymmetriske ranker med figenblade og figner og endende i dyre- eller menneskehoveder, dels symmetriske med større eller mindre volutter; enkelte steder findes indstemplede rosetter. Profileret fod- og gesimsliste, fodlisten synes dog at være vendt. Stolen hviler på en baroksnoet bærestolpe, og opgangens renaissance-panel har skællagte skiver på de lodrette, profilerede rammestykker og tandsnit på kronlisten. En ottesidet *himmel med ægestav på gesimsen, udsavet hængeliste og fladt, stjernebesat loft opbevares nu i stiftsmuseet.

Stolen står nu brunmalet med gylden ornamentik på blå bund, i indskrift-frisen gylden fraktur på rødt. Ældre staffing kan spores, og i opgangspanelet feltes skimtes malerier. 1722 var malingen ringe (rgsk.).

Stolestader fra 1909, udført efter tegning af arkitekt J. Møller Jensen. Enkelte paneler stammer fra 1600'rne. På tårnloftet ligger ældre, tarvelige stole-gavle, rimeligvis fra o. 1852, da der ønskedes nye stole (syn).

†*Skab* af fyrretræ til ornamenterne, nævnt 1722 (rgsk.). En †*kiste* i koret betegnedes 1859 som uanstændig og overflødig og ønskedes borttaget (syn).

Dørfløj af fyrreplanker med stregornamenterede gangjern og vandrette jernbånd endende i C-bøjler. Lille, spinkel gribering og stor lås af baroktype fra o. 1700 med to nøgler, hvoraf den ene er oprindelig. Tilsvarende udtunget låseskilt med graverede ornament. I syddøren.

**Pulpitur* i landlig sen-renaissance med indskåret årstal 1651. De 12 panel-fag indeholder arkadefyldinger med drejede, balusterformede pilastre og bueslag med stærkt varieret beslagværksornamentik; glat postament og frise, kronliste med hulsnit og forneden en udsavet hængeliste. Hermestolper med frugtklaser på skafterne og volutkapitæler. Bondestaffering med bibeholdelse af enkelte renaissancefarver; i arkadefelterne er delvis opmalede billeder af Kristus og 11 apostle. For enden af panelet er skåret signaturen BASS. Pulpituret nedtoges 1884 (syn) og opbevares nu i stiftsmuseet.

Orgel, skænket 1884 (kaldsbog).

Pengeblok fra 1700'rne, af jernbunden eg med lem i siden og beslag til tre hængelåse. Ved indgangen. †*Pengeblok*, jernbunden, nævnt 1722 (rgsk.) og 1863, da den stod i koret (kaldsbog).

Fig. 9. Fæmø. Lysekrona (s. 893). E. Skov 1950

Pengetavler. 1) Med malet årstal 1702 og navnene Christen Perssen og Kirsten Perssdatter med fraktur samt krydsslået hammer og tang. På det ud-savede bagbræt et malet krucifiks. 2) Med malet årstal 1736 og frakturindskrift: »Gifver saa skal Eder gifves«; på bagbrættet står på forsiden »Den Fattiges Tafle«, hvorover er anbragt en metalbøjle med en bjælde, stemplet BS, på bagsiden står: »Denne Tavle hafver Jørgen Jæfthasøn (?) Samsing foræret til Kierken«. Begge er brunmalede med gul fraktur og røde kanter.

†*Præsterækketavle*, nævnt 1707. »En skrift på væggen ved prædikestolen« oplyste, at kirken før reformationen var anneks til Fejø, og at der siden reformationen havde været ni lutherske præster⁷.

Lysekrona (fig. 9) skænket 1766. Kraftigt profileret stang med vaseled på midten og stor hængeskugle; seks S-svungne lysearme med små havfruefigurer og midt på stangen tre prydbøjler, formede som havheste. Øverst seks små lysearme med små mandsskikkelser og spir i stedet for lysepiber. Hængeskuglen har en graveret frakturindskrift: »Denne krone haver Else Fridericksdaatter givet udi Guds navn til Fæmøes kierke gavn og zhir. Fæmøe den 1. October 1766. Forferdiget af Kiel Siversen i Nykøbing«. I skibets østfag.

Kirkeskib »Fr. 7.«, en model af fregatten »Jylland«, bygget o. 1860.

**Kirkeskibe.* 1) O. 1640. Havareret tremastet orlogsskib med rigt udsåret agterspejl. Langs kølen en senere malet indskrift med sort kursiv: »Repar(ere)t A(nn)o 1745 af Jens Nelson Fold, og Hans Nelson Halling Per Jörgensön Hollender og Peder Hansön«. 2) Tremastet orlogsskib fra 1700'rne. Begge skibe opbevares nu i stiftsmuseet. 1863 nævnes endnu et †*Kirkeskib*, foruden de to foregående (kaldsbog).

Krucifiks. En gipsafstøbning efter et renaissance-krucifiks fra 1600'rne er ophængt på skibets nordvæg. Det omtales 1863 som en gave fra en kristelig kvinde (kaldsbog).

Klokke, omstøbt 1820 af I. C. og H. Gamst, København. Om halsen akantusbort og støberindskrift med versaler og på legemet står: »Bekostet af Fæmø kirkeeeiere, besørget af Hans Olsen«. Tvm. 94 cm.

†*Klokker.* 1) En klokke, som vejede eet skippund, fem lispund (200 kg), afleveredes ved klokkeskatten 1528. 2) Var revnet 1817 og blev omstøbt 1820 (syn; sml. ovenfor). 3) En klokke fra 1699 nævnes 1833¹¹.

GRAVMINDER

Gravsten (?). En skriftløs, rød kalksten, 200 x 104 cm; uden for våbenhuset.

Kirkegårdsmonumenter. 1) O. 1845. Kammerråd Jørgen Peter Schougaard, født 9. nov. 1776, død 25. maj 1844, og Hanne Sophie Abrahamine Schougaard f. Hesselberg, født 10. nov. 1815, død 10. jan. 1845, samt Hanne Frederikke Abrahamine Schougaard, født 18. dec. 1844, død 10. maj 1937. Marmortavle med fordybede versaler.

2) O. 1848. Gårdejer Rasmus Johnsens hustru Maren Jørgensdatter, født i Sønderby på Femø 1. juni 1786, død 10. sept. 1848. Støbejernstavle med rocailleramme, bekostet af tre børn. En tilsvarende tavle er rejst ved mandens død 1866. På gravsted øst for våbenhuset.

3) O. 1849. Birthe Jørgensdatter, født 4. sept. 1830, død 21. april 1849. Cementsten med fordybede versaler og indfældet marmorrelief af »Natten«.

KILDER OG HENVISNINGER

Regnskaber for Lolland 1694—95, 1699—1715, 1719—20 (stiftsøvrighedsarkivet, LA); Falsters gamle Rytterdistrikts Kirkeregnskaber 1722—67 (RA). — Synsforretning 1586, Karen Brahes MS. nr. 280 (Vogelsangs fortegnelse), s. 120 (LA. Odense); Synsforretninger over Kirker og Præstegaarde 1803—13, 1816—24 div. år (stiftsøvrighedsarkivet, LA); Syn over Lollands vestre Provsti 1837—61, Synsforretninger over Fuglse Herreds Provsti 1847—51 og Laalands østre Provsti 1845—55 samt over Fuglse Herred 1855—61 (provstearkivet, LA); Syn over Fuglse Herred 1861—1880 (bispearkivet, Nykøbing F.). — Dokumenter og Breve for hele Stiftet 1579—1762 (stiftsøvrighedsarkivet, LA). — Kaldsbog 1862—1927 (ved embedet). — »Træk af Livet paa Fæmø i svundne Tider« ved Niels Stenfeldt. 1931. Utrykt. (Præstegården). — Museumsindberetninger af J. Magnus-Petersen og C. Engelhardt 1880, Erik Schiodte 1883 (kalkmalerier), J. Kornerup 1887 (kalkmalerier), Kristian Due 1920 og 1924 (pulpitur og krucifiks), E. Lind 1936 (kalkmalerier) og C. A. Jensen 1940 (revideret af Aa. Rl. 1951).

C. A. Jensen: Lolland-Falstersk Ungrenæssance, i Aarb. Loll. Falst. 1925, s. 29—37.

¹ Kirkehist. Saml. 4. R. III, 568 f., 8. sept. 1523. ² Frederik den Førstes danske Registranter, s. 131. ³ H. F. Rørdam: Danske Kirkelove II, 3. ⁴ Rytterdistrikternes Kontor, Bilag til kgl. Resolutioner nr. 23, 3. maj 1767 (rentekammerarkivet, RA). ⁵ Nykøbing Amts Kopibog (LA). ⁶ Korrespondance i NM.s arkiv. ⁷ T. Trojel: Gamle Efterretninger om Fuglse Herred II, 28 (præsteindberetning 1707). ⁸ Larsen: Laaland Falster I, 131. ⁹ Ved maler Kr. Due. ¹⁰ Aarb. Loll. Falst. 1925, s. 36. ¹¹ Larsen I, 128.

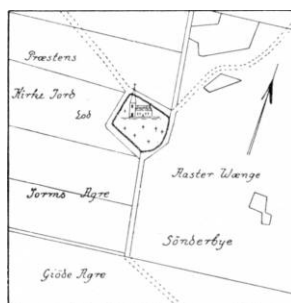

Fig. 10. Fæmø 1802.